

Háttér–tanulmány
a Kooperációs Kutatási Központ (a továbbiakban: KKK)
és a gazdasági társaságok közötti együttműködés
formáira, gazdasági kapcsolataira
az elszámolások módjára és kedvezményeire

I.

1. A KKK működési rendjét szabályozó főbb szempontok

A KKK kutatóhelyei – elsősorban – egyetemek szervezetében működnek, nem önálló jogi személyek.

A KKK a befogadó egyetem és gazdasági társaságok, közhasznú társaságok, alapítványok (a továbbiakban: társaság) együttműködésén alapuló olyan „konzorcium”, amelynek működését a KKK szerződés szabályozza, és amelynek döntéseit egy irányító Tanács hozza.

A KKK az egyetem elszámolási rendjében működik, elkülönített számlával.

A „konzorciumnak”, az irányító Tanácsnak az adott kutatóhely, illetve az azon kívüli társaságok képviselői a tagjai.

A „konzorcium” Tanácsát az adott egyetem képviselője vezeti, a Tanács dönt minden lényeges, stratégiai kérdésben.

A KKK nem rendelkezik saját vagyonnal, tulajdonos az egyetemi kutatóhely (eszközei: laboratóriumok, műszerek, egyéb infrastrukturális berendezések stb.).

A KKK eszközeit részben a társaságok adják át, részben természetben, részben pénzben.

A társaságok munkaerőt bocsátanak a KKK rendelkezésére, akiknek bérét, a bérek közterheit a társaságok fizetik.

A KKK-t működtető kutatóhely (egyetem) az Alaphoz pályázatot nyújthat be a KKK létrehozására, fejlesztésére, működtetésére, amelyhez annyi támogatást kap, amennyivel a társaságok a kutatásokhoz hozzájárulnak vagy adományként, átadnak. A kutatóhely (az egyetem) is betehet saját részt.

A Tanács jelöli ki a KKK profiljának és stratégiai tervének megfelelő K+F tématerületeket. A résztvevő egyetemi kutatócsoportok és a társaságok benyújthatnak kutatási témákat, illetve erre irányuló szándék-nyilatkozatot: milyen témában szándékoznak kutatást megrendelni a KKK-tól, az adott kutató helytől. A Tanács hoz döntést az adott témák befogadásáról.

2. A KKK működésével kapcsolatos főbb szempontok alapján felmerülő kérdések

- 2.1. Miként lehet minősíteni a „konzorcium”, illetve a Tanács tagjai között lévő társaságoknak a KKK-hoz történő befizetéseit, ha azért a társaság kap, illetve nem kap ellenszolgáltatást?
- 2.2. Hogyan történhet a társaságok által a KKK rendelkezésére bocsátott munkaerő bérének, e bérek járulékainak, az átadott eszközök ellenértékének elszámolása a társaságoknál?
- 2.3. Miképpen történjen a társaságok K+F megrendeléseinek elszámolása?
- 2.4. A társaságok milyen befizetéseit, eszközátadásait terheli áfa?
- 2.5. A kutatási eredményeknek a társaságoknál történő hasznosítását hogyan kell elszámolni?

3. Néhány megjegyzés a KKK-val kapcsolatban

Különböző anyagok – félrevezető módon – a KKK-val kapcsolatos téves nézetekről adnak információkat. Ezzel összefüggően fontos hangsúlyozni a következőket:

- a KKK nem gazdasági társaság, a KKK-ban a tagok nem szerezhettek vagyoni hányadot, azt nem növelhetik, illetve nem csökkenthetik sem pénzeszközök végleges átadásával, sem egyéb eszközök térítés nélküli átadásával, illetve visszaadásával,
- a KKK-nak átadott pénzeszközök, illetve egyéb eszközök felett a tagok – a végleges, a térítés nélküli átadást követően – nem rendelkeznek, ezen eszközöket a KKK-ból nem vonhatják ki,
- a KKK működését segítő, az egyetem könyveiben kimutatott eszközvagyont nem osztható fel a tagok között, a vagyonmegosztás nem értelmezhető,
- a KKK nem tekinthető a Ptk. szerinti polgárjogi társaságnak sem, így nem értelmezhető a közös tulajdon sem.

Amennyiben a tagok véglegesen (térítés nélkül) a KKK rendelkezésére bocsátották eszközeiket, vagy a KKK-nak visszafizetési kötelezettség nélkül adták át pénzeszközöket és abból a KKK különböző eszközöket beszerezett, ha ezen eszközöket, a KKK kialakított infrastruktúráját a tagok használják, jogosultak azokon kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenységet folytatni, akkor a KKK-nak indokolt a tagok felé használati díjat (bérleti díjat) felszámítani. Ha a KKK nem számít fel használati, bérleti díjat, akkor térítés nélküli szolgáltatásról van szó, és ezt a szolgáltatást ennek megfelelően kell elszámolni.

II.

Javasolt megoldások a felmerült kérdésekre, a KKK és társaságok közötti együttműködés formáira

1. Együttműködési megállapodás, szerződés

Az egyetemeken szervezeten belül működő KKK és az egyetemen kívüli társaság közötti együttműködés különböző gazdasági kapcsolatokat eredményezhet. Ezeket a gazdasági kapcsolatokat – az elszámolás egyértelmősége érdekében – indokolt kétoldalú szerződésben (együttműködési megállapodásban) rögzíteni.

A KKK és a társaság közötti együttműködési megállapodás célja a kutatási, a kísérleti fejlesztési tevékenység összehangolása, eredményes végzése, a közösen végzett K+F tevékenység keretében az erőforrások és az elért eredmények hatékony hasznosítása, a rendelkezésre álló (megszerezhető) támogatások gazdaságos felhasználása.

Az együttműködési megállapodásban el kell különíteni azokat a kutatási, kísérleti fejlesztési témákat, amelyeket a KKK irányítása mellett, a társaság munkavállalóival, a társaság anyagaival, eszközeivel végeznek a KKK-nál azoktól a munkáktól, amelyeket a KKK a társaság megrendelésére teljesít. Mivel a KKK keretében nemcsak a számviteli előírások szerint értelmezett – K+F tevékenységet végeznek, de kutatásnak, kísérleti fejlesztésnek nem minősülő innovációs és egyéb tevékenységet is, gondoskodni kell – a társaságok részére készítendő adatszolgáltatáshoz – a KKK-nál a kutatási, a kísérleti fejlesztési, illetve az innovációs és egyéb tevékenységek költségeinek, munkaügyi adatainak az elkülönített nyilvántartásáról is. A

KKK hitelesen alátámasztott adatszolgáltatása képezi a társaságnál a K+F elszámolásának alapját.

A kutatási, a kísérleti fejlesztési költségeken belül is el kell különíteni

- a kutatás, a kísérleti fejlesztés közvetlen költségeit,
- a kutatás, a kísérleti fejlesztés közvetett költségeit,
- a kutatás, a kísérleti fejlesztés általános költségeit.

2. Fogalmak

A számviteli törvény megfogalmazása szerint:

- az alapkutatás olyan kísérleti és elméleti munka, amelynek elsődleges célja új ismeretek szerzése a jelenségek alapvető lényegéről és a megfigyelhető tényekről, bármiféle konkrét alkalmazási és felhasználási célkitűzés nélkül;
- az alkalmazott kutatás új ismeretek megszerzésére irányuló eredeti vizsgálat, amelyet elsődlegesen valamely konkrét gyakorlati cél érdekében végeznek;
- a kísérleti fejlesztés olyan, a kutatásból és a gyakorlati tapasztalatokból nyert, már létező tudásra támaszkodó, rendszeres munka, amelynek célja új anyagok, termékek és szerkezetek létrehozása, új eljárások, rendszerek és szolgáltatások bevezetése vagy a már létrehozottak vagy bevezetettek lényeges javítása.

Az együttműködési megállapodásban a végzett, illetve a megrendelt kutatási, kísérleti fejlesztési témákat úgy kell megnevezni, hogy azok az ismertett fogalmakhoz kapcsolódjanak, vagy ha nem kapcsolódnak, ne használják a K+F megjelölést.

Közvetlen költségek

Az alap- és alkalmazott kutatás, a kísérleti fejlesztés közvetlen saját költsége minden olyan, a kutatás, a kísérleti fejlesztés érdekében felmerült költség, amely a kutatási, a kísérleti fejlesztési témaszámra (munkaszámra) közvetlenül utalványozható (elszámolható, tervezhető, meghatározható), illetve amelynek a kutatási, kísérleti fejlesztési témaszámra (munkaszámra) jutó értéke megfelelő mutatók, jellemzők segítségével megállapítható és elszámolható a társaság önköltségszámítás rendjére vonatkozó (vagy egyéb) belső szabályzatban előírt tartalommal. Éppen ezért a kutatás, a kísérleti fejlesztés közvetlen saját költségeit (még a KKK-nál is) elkülönítetten az alap- és alkalmazott kutatás, a kísérleti fejlesztés témaszámaira, munkaszámaira kell gyűjteni.

Közvetett költségek

Az alap- és alkalmazott kutatás, a kísérleti fejlesztési közvetett költségeként azokat az alap és alkalmazott kutatási, a kísérleti fejlesztési tevékenységgel kapcsolatosan felmerült költségeket kell kimutatni, amelyek egyértelműen a kutatás, a kísérleti fejlesztés érdekében merültek fel, azonban nem egy kutatási, kísérleti fejlesztési témát, hanem a kutatási, a kísérleti fejlesztési tevékenység egészét érintik, illetve azon belül több témával kapcsolatosak, de a témák közötti megosztás megbízhatóan nem végezhető el, mivel nincs olyan mutató, vetítési alap, amely az egyes témák költségigényét reálisan kifejezné.

Általános költségek

Az alap- és alkalmazott kutatás, a kísérleti fejlesztés általános költségei közé tartoznak a kizárólag kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenységgel foglalkozó, a társaságon (a KKK-n) belül elkülönült szervezeti egységek

(önálló kutató-fejlesztő hely, részleg, kutatólaboratórium, kutatóüzem) fenntartásával és üzemeltetésével kapcsolatos, az üzemi irányítás általános költségei között elszámolható költségek, továbbá a kutatási, a kísérleti fejlesztési tevékenységet irányítók működésével, fenntartásával kapcsolatos költségek.

A részben kutatási, részben kísérleti fejlesztési tevékenységgel foglalkozó társaságnál az általános költségeket megfelelő vetítési alap arányában kell megosztani a két tevékenység között.

A költségek – fentiekben leírt módon való – elkülönítése azért fontos, mert mind az adózás előtti eredmény csökkentésénél, mind az innovációs járulék összegének megállapításánál csak a kutatási, a kísérleti fejlesztési tevékenység közvetlen költségei vehetők figyelembe, a közvetett és az általános költségek nem.

3. A KKK irányításával végzendő kutatási, kísérleti fejlesztési munkák

3.1. Munkavégzés a KKK-nél

Az együttműködési megállapodásban szabályozandó, hogy a társaság a KKK-nál folyó alap- és alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés végzéséhez, a KKK irányítása melletti munkavégzés helyenként mely – név szerint megnevezett – munkavállalóinak és mikor jelöli ki a KKK kutatóhelyét. Ezzel az együttműködési megállapodás megteremtheti annak a lehetőségét, hogy a társaság a KKK-nál foglalkoztatott munkavállalóinak bérét, bérjárulékait, személyi jellegű egyéb kifizetéseit a KKK havonta adott elszámolása alapján

- témaszámra (munkaszámra) utalványozott közvetlen kutatási, illetve közvetlen kísérleti fejlesztési költségként,

- témaszámra (munkaszámra) nem utalványozható, de a kutatás, a kísérleti fejlesztés közvetett, illetve általános költségeként, illetve
- kutatásnak, kísérleti fejlesztésnek nem minősülő tevékenység költségeként

számolja el, illetve mutassa ki.

A társaság a KKK-nál folyó alapkutatás, alkalmazott kutatás vagy kísérleti fejlesztés végzése céljából a KKK rendelkezésre bocsátja X, Y, Z dolgozóját azzal, hogy a dolgozók továbbra is a társaság statisztikai, munkajogi állományi létszámába tartoznak, ezen dolgozók munkabérét és annak járulékait a társaság fizeti, számolja el, azon munkavállalóknál, ahol a társaság a munkavégzés helyeként a KKK kutatóhelyet jelölte meg, a munkavállalók kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenységének az irányítása a KKK feladata. A KKK feladata továbbá az is, hogy a társaság – munkavégzés céljából kihelyezett – kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenységéről a társaságot rendszeresen, legalább havonként tájékoztassa, a KKK és a társaság egymás közötti megállapodásának megfelelő formában.

Az előbbieken leírtak összhangban vannak a KSH által kiadott „Útmutató a munkaügyi–statisztikai adatszolgáltatáshoz” kiadványban rögzített, a más munkáltatóhoz munkavégzés céljából kihelyezett dolgozók statisztikai és számviteli számbavételi előírásaival.

A fentiek alapján:

- a KKK a rendelkezésre bocsátott munkaerővel kapcsolatosan nem számolhat el bérköltséget, a bérnek a terhei nem nála jelentkeznek, mivel a munkavégzés céljából kihelyezett munkaerő közvetlen bére és annak összes járuléka az együttműködési megállapodás alapján a kihelyező társaságot terheli,

- a KKK–nál jelenik meg a munkavégzés céljából kihelyezett dolgozók által létrehozott kutatási, kísérleti fejlesztési eredmény, amelyet a már hivatkozott megállapodásnak megfelelően arányosan visszaad a társaságnak,
- mivel a társaság által munkavégzés céljából kihelyezett munkaerő a már hivatkozott megállapodásnak megfelelően kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenységet végez, de e tevékenység költségei a társaságnál jelennek meg, **a munkavégzés céljából kihelyezett munkaerővel kapcsolatos közvetlen bér és annak összes járuléka a kihelyező társaságnál az alap kutatás, az alkalmazott kutatás vagy a kísérleti fejlesztés közvetlen költségeként számolandó el.**

Amennyiben a KKK-hoz munkavégzés céljából kihelyezett dolgozókat nem a kihelyező társaság által kért, megrendelt, számára hasznosítható kutatási, kísérleti fejlesztési témákhoz kapcsolódóan foglalkoztatja a KKK, hanem olyan K+F vagy egyéb témák végzése során, amelyet például a KKK-tól megrendeltek, így annak az eredménye a kihelyező társasághoz részben sem kerül vissza, akkor indokolt, hogy a kihelyező társaság a saját munkavállalói által a KKK irányítása mellett elvégzett kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenység ellenértékét (az áfa felszámítása mellett) leszámlázza a KKK felé, a számlázott – áfa nélküli – összeget, pedig árbevételként számolja el.

3.2. Kutatáshoz, kísérleti fejlesztéshez szükséges eszközök átadása a KKK-nak

Az együttműködési megállapodásban szabályozandó, hogy a társaság a KKK–nál folyó alap kutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés végzéséhez szükséges, a társaság által vásárolt anyagot, előállított készterméket, saját előállítású eszközt, a társaság által már rendeltetésszerűen

használatba vett (üzembe helyezett), a kutatás, a kísérleti fejlesztés tárgyát, eszközét jelentő tárgyi eszközt a KKK irányításával, a kihelyező társaság munkavállalóival, a kihelyező társaság javára végzett tevékenységhez a KKK rendelkezésére bocsáthatja, használatra átadhatja.

Az együttműködési megállapodásban megteremthető annak a lehetősége, hogy ezen eszközök a KKK-nak történő átadáskor ne kerüljenek ki a társaság könyveiből, azaz a KKK-nak történő átadást ne kelljen térítés nélküli átadásnak minősíteni. Az adott esetben a társaság az általa – a KKK kutatóhelyre munkavégzés céljából – kihelyezett munkavállalók munkavégzéséhez szükséges eszközöket is a KKK rendelkezésére bocsátja azzal, hogy a KKK havonta elszámolást ad az átvett eszközök használatáról, felhasználásáról, amely alapján a társaság a költségeket

- témaszámmra (munkaszámmra) utalványozott közvetlen kutatási, közvetlen kísérleti fejlesztési költségként,
- témaszámmra (munkaszámmra) nem utalványozható, de a kutatás, a kísérleti fejlesztés közvetett, illetve általános költségként, illetve
- kutatásnak, kísérleti fejlesztésnek nem minősülő tevékenység költségként számolja el, illetve mutatja ki.

A társaság a 3.1. pont szerint a KKK irányítása alá helyezte a KKK-hoz munkavégzés céljából kihelyezett munkavállalóit. Ugyanilyen formában biztosíthatja a kihelyezett munkaerő kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenységéhez szükséges vásárolt anyagot és saját termelésű készleteket is azzal, hogy az így átadott vásárolt anyagot, saját termelésű készletet nem térítés nélkül vagy ellenérték fejében adja át, hanem – mint a saját munkaerő által felhasznált vásárolt anyagot, saját termelésű készletet – a KKK havonkénti elszámolása alapján (ha azok felhasználásra kerültek) **számolja el**

a társaság az alapkutatás, az alkalmazott kutatás, a kísérleti fejlesztés közvetlen, közvetett vagy általános költségeként , illetve kutatásnak, kísérleti fejlesztésnek nem minősülő tevékenység költségeként.

A társaság a munkaerő mellett biztosíthatja a munkavégzéshez szükséges – a kutatás, a kísérleti fejlesztés tárgyát, eszközét jelentő – tárgyi eszközöket is azzal, hogy az így átadott tárgyi eszközöket nem térítés nélkül vagy bérleti díj ellenében adja át, hanem – mint a saját munkaerő tevékenységéhez szükséges eszközök elhasználódását – a KKK havonkénti elszámolása alapján **számolja el terv szerinti értékcsökkenési leírásként az alapkutatás, az alkalmazott kutatás, a kísérleti fejlesztés közvetlen, közvetett vagy általános költségeként, illetve kutatásnak, kísérleti fejlesztésnek nem minősülő tevékenység költségeként.**

Amennyiben a KKK-hoz munkavégzés céljából kihelyezett dolgozókat nem a kihelyező társaság által kért, megrendelt, számára hasznosítható kutatási, kísérleti fejlesztési témákhoz kapcsolódóan foglalkoztatja a KKK, hanem például a KKK-tól megrendelt munkákon, akkor az ezen munkák, illetve nem az eszközöket rendelkezésre bocsátó társaság érdekkörébe tartozó munkák során felhasznált vásárolt anyagok, saját termelésű készletek ellenértékét, a tárgyi eszközök bérleti díját indokolt, hogy a társaság a KKK felé leszámlázza, a számlázott – áfa nélküli – összeget pedig árbevételeként számolja el.

4. Térítés nélküli eszközátadások

4.1. Véglegesen átadott pénzeszközök

Amennyiben a társaság végleges jelleggel pénzeszközöket ad át, azt rendkívüli ráfordításként kell elszámolnia.

4.2. Eszközátadás ellenérték nélkül

Ha a társaság térítés nélkül bocsátja a KKK rendelkezésére a vásárolt anyagot, a saját termelésű készleteket, továbbá a kutatás, a kísérleti fejlesztés tárgyát, eszközét jelentő tárgyi eszközöket, akkor azok bekerülési (beszerzési, előállítási) értékét rendkívüli ráfordításként kell elszámolni.

5. Megrendelés a KKK-tól

Ha a KKK által – nem a KKK-hoz munkavégzés céljából kihelyezett munkavállalóival – végzett alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés ellenértékét a társaság saját költségei között el akarja számolni, akkor azt a KKK-tól meg kell rendelnie. A megrendelt és ténylegesen teljesített kutatást, kísérleti fejlesztést a KKK-nak a társaság felé számláznia kell, amelyet ha a társaság elfogadja, elismeri a teljesítést a társaság, mint vállalkozásba adott kutatást, kísérleti fejlesztést számol el. (A megrendelésre végeztetett kutatás, kísérleti fejlesztés a társaságok megrendelése alapján fizetett előleggel is finanszírozható, de azt költségként csak az elvégzett kutatás, kísérleti fejlesztés számlázása, a tényleges teljesítést követően lehet.)

Ha a megrendelést a KKK részben, egészben a más társaság által kihelyezett munkavállalókkal, eszközök felhasználásával teljesíti, akkor erről nyilatkoznia kell a megrendelő felé.

6. A kutatási, a kísérleti fejlesztési tevékenység eredményének hasznosítása

A KKK irányításával, a társaság munkavégzés céljából kihelyezett munkavállalóival létrehozott, létrejött kutatási, kísérleti fejlesztési eredmény (a továbbiakban: K+F eredmény) hasznosításának lehetséges formáit indokolt az együttműködési megállapodásban szabályozni.

Amennyiben a K+F eredmény hasznosítója kizárólagosan a társaság lesz, indokolt, hogy a KKK az irányítási tevékenysége költségeit a társaság felé számlázza. Ezzel biztosítható, hogy a K+F eredmény érdekében felmerült valamennyi költség előbb-utóbb a társaságnál elszámolásra került.

Amennyiben a K+F eredmény az együttműködési megállapodás szerint közös hasznosítású, akkor a K+F eredmény elérése érdekében a KKK-nál, illetve a társaságnál felmerült költségként a kutatás, a kísérleti fejlesztés befejezése előtt ténylegesen elszámolt költségeket kell tekinteni.

A K+F eredmény aktiválása során a számviteli előírásokat figyelembe kell venni.

III.

7. Társasági adó és innovációs járulék kedvezmények

7.1. A társasági adót csökkentő kedvezmények

A társasági adó kötelezettséget az adó alanyainak *a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi törvény* (a továbbiakban: társasági adótörvény) előírása alapján kell megállapítani. Az adó alapját a beszámolóban kimutatott eredményből kiindulva a társasági adótörvényben előírt módosító tételeket figyelembe véve (amelyeknek egy része az adóalapban nyújtott kedvezmény) kell meghatározni. Erre kell vetíteni a 16 százalékos adókulcsot, s az így számított adó az adókedvezményekkel csökkentve adja a fizetendő társasági adót.

7.1.1. Az adóalapban érvényesíthető kedvezmények

A társasági adótörvény több olyan kedvezményről rendelkezik, amelyet az adózás előtti eredmény (az adóalap) csökkentésével lehet érvényesíteni. Ebben az esetben a kedvezmény, amelyben a vállalkozás részesül a levont összegnek a társasági adókulccsal számított összegével egyezik meg.

7.1.1.1. A K+F költségek alapján érvényesíthető kedvezmény

A K+F költséget – a közvetlen költséget, a közvetett költséget és az általános költséget – a számvitel általános előírása szerint el kell számolni az eredmény terhére. Ez azt jelenti, hogy a társasági adóalap megállításakor a kiindulásként számításba vett adózás előtti eredményt ezek a költségek már csökkentették. Ezt követően **a társaságnál csökkenthető az adóalap, az alap kutatás, az alkalmazott kutatás, a kísérleti fejlesztés (K+F) közvetlen költségével, vagy annak háromszorosával** (társasági adótörvény 7. §-a (1) bekezdésének t) pontja, (17) bekezdése)

7.1.1.1.1. A költségek levonásának feltételei

A K+F tevékenység közvetlen költségének a kapott támogatással csökkentett összege akkor vonható le az adóalaphól, ha a tevékenységet

- a vállalkozás végezte,
- a vállalkozás megrendelésére a felsőoktatási intézmény, a kutatóintézet vagy más – társasági adóalanynak vagy egyéni vállalkozónak nem számító – személy végezte.

Nem vonható le a K+F tevékenység közvetlen költsége az adóalaphól, ha a tevékenységet végző

- a társasági adó alanya (belföldi illetőségű),
- külföldi vállalkozó belföldi telephelye (szintén alanya a társasági adótörvénynek),
- a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti egyéni vállalkozó.

A társaságnál nem csökkentheti továbbá a társasági adóalap:

- a kutatás, a kísérleti fejlesztés közvetett költségeivel, általános költségeivel (még akkor sem, ha az a KKK-nál merült fel), továbbá

- a KKK-nál a KKK irányítása mellett végzett, de kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenységnek – a számviteli előírások szerint – nem minősülő tevékenységek közvetlenül elszámolt költségekkel, illetve
- a KKK-tól megrendelt K+F ellenértékének azzal a részével, amelyet a KKK más társaság által kihelyezett dolgozókkal, és átadott eszközök használatával teljesített, vagy KKK-n kívüli társasági adóalanytól, egyéni vállalkozótól rendelt meg.

7.1.1.1.2. A KKK keretében saját célra végzett kutatás, kísérleti fejlesztés

Ha a KKK és a társaság közötti együttműködési megállapodásban (szerződésben) rögzítették a 3. pontban leírtakat és a társaság a munkavállalókkal és az eszközökkel saját célra végez kutatást, kísérleti fejlesztést, akkor **a társaságnál a társasági adóalap megállapításakor az adózás előtti eredményt csökkenti**

- a KKK-hoz munkavégzés céljából kihelyezett munkaerő közvetlen bére és annak járulékai,
- a KKK-hoz munkavégzés céljából kihelyezett munkaerő kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenységéhez szükséges, a társaság által a KKK-nak szerződés szerint

= átadott vásárolt anyagok, saját termelésű készletek értéke,

= átadott, a kutatás, a kísérleti fejlesztés tárgyát, eszközét jelentő tárgyi eszközök elszámolt terv szerinti értékcsökkenési leírása, üzemeltetési, karbantartási költségei, feltéve, hogy a KKK a munkavégzés céljából kihelyezett dolgozókat a kihelyező társaság által kért, megrendelt, számára hasznosítható kutatási, kísérleti fejlesztési témákhoz

kapcsolódóan foglalkoztatja, a vásárolt anyagok, a saját termelésű készletek felhasználása, a rendelkezésre bocsátott tárgyi eszközök hasznosítása ennek érdekében történt.

Az elszámolás bizonylata az együttműködési megállapodás és az ennek alapján a KKK által havonta a foglalkoztatásról, a felhasználásról, a használatról adott elszámolása.

Természetesen, a fenti költségek – ez esetben – a KKK könyveiben még átmenetileg sem szerepelhetnek.

Ha a társaság e költségekhez állami támogatásban részesül, akkor annak értékével csökkenteni kell az adózás előtti eredményből levonható összeget. **Kapott támogatásként** az üzleti évben (adóévben) pénzügyileg rendezett (megkapott) támogatást kell figyelmen kívül hagyni (függetlenül attól, hogy egy részét időbeli elhatárolásként mutatja ki a vállalkozás).

7.1.1.1.3. A megrendelésre végzett kutatás, kísérleti fejlesztés

Ha a KKK olyan kutatási, kísérleti fejlesztési témákon foglalkoztatja a munkavégzés céljából a KKK-hoz kihelyezett munkavállalókat, amelyeket más megrendelők a KKK-tól rendeltek meg, és ha a kihelyező társaság a saját munkavállalói által a KKK irányítása mellett elvégzett kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenység ellenértékét (az áfa felszámításával) leszámlázza KKK felé, akkor ezen munkáknak a társaságnál elszámolt

- közvetlen bére és annak járulékai,
- közvetlenül felhasznált, a társaság által a KKK-nak átadott vásárolt anyagok, saját termelésű készletek bekerülési (beszerzési, előállítási) értéke,

- közvetlenül használt, a kutatás, a kísérleti fejlesztés anyagát, eszközét jelentő tárgyi eszközök elszámolt terv szerinti értékcsökkenési leírása, üzemeltetési, karbantartási költségei,

mint a megrendelésre végzett kutatás, kísérleti fejlesztés közvetlen költségei a társaságnál csökkenthetik a társasági adó megállapításakor az adózás előtti eredményt.

Amennyiben ezek a tételek a KKK felé nem kerülnek leszámításra, mivel nem a társaság érdekében végzett kutatásról, kísérleti fejlesztésről van szó, a társasági adó megállapításakor az adózás előtti eredményt csökkentő tételként nem vehetők figyelembe. Sőt nem tekinthetők a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült költségnek sem, így azok értékével a társasági adó megállapításakor az adózás előtti eredményt növelni kell.

7.1.1.1.4. A KKK-tól megrendelt kutatás, kísérleti fejlesztés költsége

A megrendelő társaság a KKK-tól megrendelt kutatás, kísérleti fejlesztés ellenértékével akkor csökkentheti az adóalapját, ha a megrendelést a KKK nem a kihelyezett dolgozókkal, és átadott eszközök használatával teljesítette. Ha a megrendelő társaság e költségekhez állami támogatásban részesül, akkor annak értékével csökkenteni kell az adózás előtti eredményből levonható összeget.

Ehhez, a KKK-nak megrendelői felé nyilatkoznia kell, hogy a megrendelés teljesítésében más társaság, egyéni vállalkozó nem vett részt. Ennek során különválasztható a KKK és a más társaság által (annak munkavállalóival, eszközeivel) végzett munka értéke. Ezzel elkerülhető az, hogy az adóalapot csökkentő K+F halmozottan kerüljön számításba vételre (társasági adótörvény 7. §-ának (18) bekezdése)

7.1.1.1.5. A kísérleti fejlesztés aktiválása

Ha az adózó a kísérleti fejlesztés költségét aktiválta (szellemi terméként állományba vette), akkor a 7.1.1.1.2.-7.1.1.1.4. pont szerinti közvetlen költség, választása szerint

- a felmerülése üzleti évében (adóévében) vonható le az adózás előtti eredményből, vagy
- az értékcsökkenés elszámolásának üzleti évében (adóévében) vehető figyelembe egy-egy adóévben, legfeljebb az elszámolt értékcsökkenés összegéig.

Kapott támogatásként az adózás előtti eredmény javára elszámolt támogatást (az időbeli elhatárolás nélküli, illetve az időbeli elhatárolásból visszavezetett támogatást) kell figyelmen kívül hagyni, ha a vállalkozás az értékcsökkenési leírás összegével csökkenti az adóalapot.

7.1.1.1.6. Háromszoros kedvezmény

Abban az esetben, ha a társaságnál a 7.1.1.1.2-7.1.1.1.5. pont szerinti költségek az egyetem területén végzett kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenység során merülnek fel, akkor a társasági adó megállapításakor az adózás előtti eredmény a közvetlenül felmerült költségek háromszorosával, adóévenként legfeljebb 50 millió forinttal csökkenthető.

A közösségi állami támogatási szabályok szerint az adózás előtti eredményből e jogcímen levont összeg 16 százalékos adókulccsal számított összege csekély összegű (*de minimis*) támogatásnak minősül. Erre tekintettel, e lehetőséggel 2004-ben a mezőgazdasági, a vadgazdálkodási, az erdőgazdálkodási ágazatba és a halászati ágba sorolt társaság nem élhet. 2005-től ezt a korlátozást nem kell alkalmazni, mivel ettől kezdve a

mezőgazdasági termékek előállítását, feldolgozását és kereskedelmét szolgáló támogatás tiltott.

Ha a társaság e költségekhez állami támogatásban részesül, akkor annak értékével ebben az esetben is csökkenteni kell az adózás előtti eredményből levonható összeget.

7.1.1.2. A társaságnál növeli a társasági adó megállapításakor az adózás előtti eredményt

Amennyiben a vásárolt anyagot, saját termelésű készletet, továbbá a tárgyi eszközöket a társaság térítés nélkül bocsátja a KKK rendelkezésére, akkor azt a társaság rendkívüli ráfordításként számolja el (adóalapot növel annak könyv szerinti értékével), az átvevő KKK-nál pedig tőkeváltozásként kerül kimutatásra. Amennyiben a térítés nélkül átadott eszközök forgalmi, piaci értéke alapján felszámított áfát az egyetem (a KKK) nem téríti meg, úgy azt elengedett követelésként kell a rendkívüli bevételek között elszámolni, és annak összegével a társasági adó megállapításakor az adózás előtti eredményt növelni kell.

7.1.1.2.1. Adomány

A társasági adótörvény szerint adomány: a közérdekű kötelezettségvállalás céljára (ideértve (...) a költségvetési szervnek alapkutatásra, alkalmazott kutatásra vagy kísérleti fejlesztésre adott támogatást is) az adóévben visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás, térítés nélkül átadott eszköz könyv szerinti értéke, térítés nélkül nyújtott szolgáltatás bekerülési értéke, feltéve, hogy az nem jelent a társasági adótörvényben és a személyi jövedelemadó törvényben meghatározottakon túl vagyoni előnyt az adományozónak, az adományozó

tagjának stb. Ebből következően, az adományozónak az adományból semmiféle haszna nem származhat.

Álláspontunk szerint, mivel a társaság részt vesz a Tanácsban, a tanácsüléseken, a döntésekben, nem teljesülnek az adomány kritériumaként megfogalmazottak, nevezetesen az, hogy a támogatás nem jelent vagyoni előnyt az adományozónak. A társaságnak joga van benyújtani kutatási témákat, szándéknyilatkozatot adni arra vonatkozóan, hogy milyen kutatási témák érdeklik, milyen kutatást kíván a KKK-tól megrendelni. Mindezek olyanok, amelyek mindenképpen – ha nem is közvetlenül, de közvetetten – vagyoni előnyt jelentenek a társaság számára. És akkor még nem volt szó arról, hogy a társaságok az általuk megrendelt kutatási eredményről jelentést kapnak, amelyet munkájukban hasznosítanak, továbbá a szellemi termék is a megrendelés részarányában megilleti a társaságokat.

A leírtakból következően, **a visszafizetési kötelezettség nélkül adott juttatás, támogatás, térítés nélkül átadott eszköz könyv szerinti értéke, térítés nélkül nyújtott szolgáltatás bekerülési értéke az átadó társaságnál – mint rendkívüli ráfordítás – növeli társasági adóalap megállapításakor az adózás előtti eredményt**, de mivel nem minősíthető adománynak, nem csökkenti az adózás előtti eredményt. (Nem tekinthető az alap kutatás, az alkalmazott kutatás vagy a kísérleti fejlesztés közvetlen költségének sem!)

A térítés nélküli átadást áfa-fizetési kötelezettség is terheli.

7.1.1.3. Szabadalom, használati- és mintaoltalom fenntartási költsége

2005-től a társasági adóalap megállapításakor az adózás előtti eredmény csökkenthető az üzleti év (adóév) utolsó napján kis- és középvállalkozásnak minősülő adózónál a szabadalom és a használati- és formatervezési

mintaoltalom megszerzésére és fenntartására felmerült költséggel. Ez kedvezmény is azon felül vehető igénybe, hogy a költséget a társaság a számviteli előírások szerint elszámolta a költségek között, csökkentve ezzel a társasági adóalap megállapításakor kiindulásként számításba vett adózás előtti eredményét.

Nem csökkenthető az adózás előtti eredmény a szabadalom, használati- és formatervezési mintaoltalom megszerzésére és fenntartására felmerült azon költséggel, amelyet K+F költségként számolt le. (Ez esetben a K+F közvetlen költség részeként, a 7.1.1.1.2.-7.1.1.1.6. pontban foglaltak szerint csökkenthető az adózás előtti eredmény e költségekkel).

A közösségi állami támogatási szabályok szerint az adózás előtti eredményből e jogcímen levont összeg 16 százalékos adókulccsal számított összege is csekély összegű (*de minimis*) támogatásnak minősül. Erre tekintettel, e lehetőséggel a mezőgazdasági termékek előállítását, feldolgozását és kereskedelmét szolgáló támogatás tiltott, amely tilalom a használati- és formatervezési mintaoltalomhoz kapcsolódó költség esetében merülhet fel.

7.1.1.4. Csekély összegű (*de minimis*) támogatás

A csekély összegű támogatás az a támogatás, amelyet jogszabály ilyenek tekint. Jellemzője, hogy összege egy társaságnál jelenértéken bármely három egymást követő évben (ez nem azonos az adóévvvel, ha az rövidebb egy naptári évnél) nem lehet több 100 ezer eurónál. Ha a *de minimis* támogatás formája adóalap-kedvezmény vagy adókedvezmény, akkor azt az adóbevallás évében kell támogatásként számításba venni. Adóalap-kedvezmény esetében támogatásnak az adóalaphól levont összeg 16 százalékos adókulccsal számított összege minősül. A *de minimis* támogatás forintban számított értéket az adóév utolsó napján érvényes MNB árfolyamon kell euróra

átszámítani. Abban az esetben, ha a társaság, különböző csekély összegű támogatásra jogosult, de azok mindegyikének igénybe vételével túllépné az előírt mértéket, döntenie kell melyik kedvezménnyel él.

7.1.1.4. Gyorsított értékcsökkenés

A tárgyi eszközök és az immateriális javak (ez utóbbiak közé tartoznak a szellemi termékek és a kísérleti fejlesztés aktivált értéke) értékcsökkenésének elszámolása a társasági adóalapot két oldalról érinti.

Az említett eszközök értékét az adóalanyok a számviteli előírások szerint leírják az eredményük terhére.

- A társasági adó alapjának megállapításakor viszont a kiindulásul számításba vett adózás előtti eredményt az eredmény terhére elszámolt értékcsökkenéssel meg kell növelni,
- ugyanakkor csökkenteni kell a társasági adótörvény alapján megállapított értékcsökkenési leírással.

Az adóalapot csökkentő értékcsökkenési leírásra 2004-ben több esetben gyorsított (a hasonló eszközökre előírnál kedvezőbb, rövidebb idő alatti) leírási lehetőség vonatkozik a K+F tevékenységhez használt eszközök esetében is. Ez azért előnyös, mert ez által időben előbb kell kevesebb adót fizetni. Ennek megfelelően:

- **A kizárólag alapkutatáshoz, alkalmazott kutatáshoz vagy kísérleti fejlesztéshez használt tárgyi eszköz** értékcsökkenési leírásaként a társasági adóalany az adóalapot csökkentheti a számvitelről szóló törvény szerint megállapított terv szerinti értékcsökkenéssel, az egyébként lehetséges 33, illetve 14,5 százalékos kulccsal megállapított összeg helyett. Ez akkor előnyös, ha nem mutatnak ki az eszközre

jelentős maradványértéket és három, illetve hét évnél rövidebb idő alatt lehet így adózási szempontból leírni az eszközt.

- A **2003-ban vagy 2004-ben beszerzett**, előállított, korábban még (sem belföldön, sem külföldön, sem az adózó, sem más által) használatba nem vett egyes **tárgyi eszközök, vásárolt, előállított szellemi termékek, kísérleti fejlesztés aktivált értékének** 50 százalékos leírás kulccsal számított összege csökkentheti az adóalapot 33, illetve 14,5 százalékos kulccsal megállapított összeg helyett. Ez a lehetőség a 2005-től beszerzett, előállított eszközökre is fennmarad.
- Terven felüli értékcsökkenést kell elszámolni a számviteli előírások szerint, ha a befejezett kísérleti fejlesztés révén megvalósuló tevékenységet korlátozzák vagy megszüntetik, illetve az eredménytelen lesz. Abban az esetben, ha az adóév utolsó napján e leírás ellenére állományban marad a kísérleti fejlesztés aktivált értéke, a terven felüli értékcsökkenés az adóalpból is levonható, eltérően az ilyen esetre a társasági adótörvényben általában érvényes előírástól.

A gyorsított értékcsökkenési leírás a KKK-nál végzett K+F tevékenység céljára átadott tárgyi eszközökre, illetve az ott előállított kísérleti fejlesztés aktivált értékére is alkalmazható.

[társasági adótörvény 7. §-a (1) bekezdésének cs) és d) pontja; 8. §-a (1) bekezdésének b) pontja; 1-2. számú melléklete]

7.1.1.5. Fejlesztési tartalék

A gyorsított értékcsökkenés egyik sajátos esete az ún. **fejlesztési tartalékképzés**. Ennek lényege, hogy a társasági adóalany a beszámolóban lekötött tartalékot mutat ki fejlesztési célra saját döntés alapján.

Az adólap a lekötött tartalék, az adóévi adózás előtti nyereség 25 százaléka vagy 500 millió forint közül a legkisebb összeggel csökkenthető. Ebből következően csak nyereséges vállalkozások számára előnyös. A fejlesztési tartalékkal tehát adómentes forrás képezhető a beruházásokra, azaz előre és nem utólag számolható el annak értéke adózási szempontból „kölségként”.

A fejlesztési tartalék az eredménytartalékból képezhető, az sem akadály, ha ezzel az eredménytartalék negatívvá válik.

A fejlesztési tartalékként kimutatott, és **az adóalapból levont összegnek megfelelő beruházást kell a levonás érvényesítését követő négy adóévben** (ez nem mindig egyezik meg a naptári évvel) **megvalósítani**.

A fejlesztési tartalék terhére olyan eszköz is beszerezhető, amelyet a KKK irányításával végzett K+F tevékenységhez használ a társaság.

7.1.1.5.1. Figyelembe vehető beruházás

Azt, hogy mi számít beruházásnak a számviteli törvény alapján kell eldönteni, amely szerint viszont a beruházásra adott előleg nem minősül beruházásnak. A beruházások közül a 2004. december 31-éig benyújtott társasági adóbevallásban adózás előtti eredmény-csökkentésként érvényesített fejlesztési tartalék terhére a nem pénzbeli hozzájárulás (apport) alapján elszámolt beruházást kivéve minden tárgyi eszköz beszerzés, előállítás, elszámolható függetlenül attól, hogy új vagy használt az eszköz, illetve függetlenül attól, hogy közvetlenül vagy közvetve szolgálja a vállalkozási tevékenységet. Ennek megfelelően a földterület, a telek, a jármű, a gépek, berendezések egyaránt „finanszírozhatók” a fejlesztési tartalékból. **A fejlesztési tartalék terhére immateriális dolog (szellemi termék, kísérleti**

fejlesztés aktivált értéke) beszerzése, előállítása nem lehetséges. A beruházás üzembe helyezésére határidőt a társasági adótörvény nem ír elő.

2005-től beadott társasági adóbevallásban fejlesztési tartalék címen levont összeg terhére olyan beruházás nem vehető figyelembe, amelyre a számviteli törvény szerint nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés (például földterület, telek), vagy amelyre nem szabad elszámolni terv szerinti értékcsökkenést (például a régészeti lelet, illetve olyan egyéb eszköznel, amely értékéből a használat során sem veszít, illetve amelynek értéke - különleges helyzetéből, egyedi mivoltából adódóan - évről évre nő).

7.1.1.5.2. Értékcsökkenési leírás elszámolása a fejlesztési tartalék terhére beszerzett tárgyi eszköz után

A részben, egészben **fejlesztési tartalékból „finanszírozott” tárgyi eszköz** bekerülési értékének azon része után, amelyet a fejlesztési tartalék fedezett, adózási szempontból **értékcsökkenési leírás** már nem érvényesíthető, és természetesen ez a rész még egyszer akkor sem csökkenti az adóalapot, ha az eszköz kikerül a vállalkozás eszközei közül. Ugyanakkor, ha egy adott tárgyi eszköznek csak egy részét „fedezte” a fejlesztési tartalék, a nem fedezett rész az általános szabályok szerint írható le értékcsökkenési leírásként az adóalapból.

Például, ha egy vállalkozás 2004-ben 6 millió forint fejlesztési tartalékot képez, és von le az adóalapból, amelyet felhasználva 2005-ben laboratóriumi eszközt vásárol, amelynek értéke 8 millió forint, akkor 2005. évtől, az üzembe helyezés napjától csökkenthető az adóalap a 8 millió forint bekerülési érték és az adótörvény szerinti leírási kulcs alapján számított összeggel, de összesen legfeljebb 2 millió forinttal, vagyis a bekerülési értékéből azzal az összeggel, amelyet nem a fejlesztési tartalék terhére „számolt el” a társaság.

7.1.1.5.3. Utólagos adófizetés

A mindenkori társasági adókulccsal – ez 2004-től 16 százalék – **meg kell az adót és a késedelmi pótlékot fizetni** az adóalapból levont,

- a beruházás megvalósítása előtt megszüntetett (feloldott) fejlesztési tartalék összege után,
- az adóalap csökkentés adóévet követő negyedik adóév végéig beruházásra fel nem használt összeg után,
- a végelszámolás, a felszámolás kezdő napját megelőző nappal lezáruló adóévet (ha végelszámolás, felszámolás nélkül szűnik meg az adózó jogutód nélkül, az utolsó adóévet) megelőzően lekötött fejlesztési tartaléknak az említett adóév utolsó napjáig beruházásra fel nem használt része után.

Az adót az előbbieken említett napot követő 30 napon belül kell megállapítani és 2004. december 31-éig az önellenőrzés szabályai szerint kell rendezni (azaz önellenőrzési lapot kell beadni az adóhatósághoz, és ezzel együtt rendezni kell az adót és a késedelmi pótlékot is). 2005-től az adót és a késedelmi pótlékot, az utólagos adófizetést megalapozó eseményt követő 30 napon belül meg kell fizetni, és mindezt a legközelebbi társasági adóbevallásban kell bevallani. A késedelmi pótlékot annak az adóévnek az adóbevallására előírt határidőtől kell számítani, amelyben fejlesztési tartalék címen csökkentette az adó alapját a vállalkozás, és az adó megfizetésének napjáig kell felszámítani.

[társasági adótörvény 7. §-a (1) bekezdésének f) pontja, (15) bekezdése, 16. §-a (1) bekezdésének b) pontja, 1. számú mellékletének 12. pontja]

7.1.1.5.4. Nem képezhető fejlesztési tartalék

A végelszámolás, a felszámolás kezdő napját megelőző nappal lezáruló adóévben és a végelszámolás időszaka alatt, valamint az adózó utolsó adóévében, ha végelszámolás, felszámolás nélkül szűnik meg jogutód nélkül, nem képezhető fejlesztési tartalék.

[társasági adótörvény 7. §-a (1) bekezdésének f) pontja, 7. §-ának (15) bekezdése; 16. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontja]

7.2. Társasági adókedvezmények

A társasági adótörvény alapján egyes kedvezmények az adóból érvényesíthetők oly módon, hogy a kedvezménynek megfelelő adót nem kell megfizetni (adóvisszatartás).

7.2.1. Adókedvezmény a K+F közvetlen bérköltség alapján

2005-től a K+F közvetlen költségei között elszámolt bérköltség 10 százaléka, a társasági adóból adókedvezményként visszatartható. Az adókedvezmény összegének meghatározásánál a következő körülményre kell figyelni:

- az adókedvezmény 4 adóév alatt, egyenlő részletekben érvényesíthető (vagyis 2005-ben az adót a 2005. évi K+F közvetlen költségként elszámolt bérköltség 2,5 százaléka csökkentheti),
- az előző adóévben – adófedezet hiányában – nem érvényesített kedvezmény a következő évre, de legfeljebb a költség felmerülését követő harmadik adóévre átvihető,
- az igénybevett adókedvezmény egy-egy adóévben nem lehet több az adó 70 százaléknál, vagyis az adó 30 százalékát meg kell fizetni.

Ez a kedvezmény a K+F közvetlen bérkölségeként elszámolt bér alapján attól függetlenül érvényesíthető, hogy azzal (vagy akár háromszorosával) a társaság az adóalapot csökkentette. Ez a kedvezmény is igénybe vehető a KKK keretében végzett munkához felmerült, a társaságnál bérkölségként elszámolt bér alapján.

[társasági adótörvény 22. §-ának (9) bekezdése, 23. §-ának (3) bekezdése]

7.2. 2. Fejlesztési adókedvezmény

2005-től a felsőoktatási intézmény (vagy más költségvetési szerv által alapított kutatóintézet) területén üzembe helyezni tervezett, legalább 100 millió forint értékű beruházást tartalmazó fejlesztési program esetén (amely tekinthető a KKK irányításával végzett kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenységhez rendelkezésre bocsátott tárgyi eszköznek) fejlesztési adókedvezmény is kérhető. Az adókedvezmény engedélyezésének feltétele – többek között – hogy a beruházás legalább 30 százaléka korábban még sem a társaság, sem más által nem lett használatba véve, azaz új eszköz, és Budapest, Pest megye és (a celdömölki, a letenyei, az őriszentpéteri, a tétai, a vasvári és a zalaszentgróti kistérség kivételével) a Nyugat-dunántúli tervezési statisztikai régióba tartozó településen történő üzembe helyezés esetén legfeljebb 20 százaléka, más területen (ún. kedvezményezett térségben) történő üzem behelyezés esetén 70 százaléka lehet felújítás.

Az adókedvezmény mértéke a kedvezményezett térségben a beruházási érték 50 százaléka, a Nyugat-dunántúl nem kedvezményezett térségeiben 45 százalék, Pest megyében 40 százalék, Budapesten 35 százalék. Más támogatás igénybevétele esetén az adókedvezményt a kapott támogatással csökkenteni kell. Az adókedvezmény igénybeviteléhez a beruházás értékét és a támogatásokat (köztük az adókedvezményt is) jelenértékre kell számítani. A

jelenérték számításához használt referenciaráta az adókedvezmény esetében a kérelemnek a Pénzügyminisztériumhoz történő benyújtásakor érvényes ráta, más támogatásnál a támogatás megítélésének évére vonatkozó referenciaráta. (A 2005. évre vonatkozó referenciaráta még nem ismert, azt az Európai Bizottság várhatóan decemberben teszi közzé).

Az adókedvezmény igénybevételének feltétele (többek között), hogy a beruházást a társaság az üzembe helyezést követő öt évig változatlan feltételek mellett, a beruházás céljaként meghatározott tevékenységhez használja. Követelmény továbbá, hogy ha az öt éves üzemeltetés alatt az eszközök egy része elhasználódik, azt adókedvezmény igénybevétele nélkül pótolja a társaság.

7.2.3. Kis- és középvállalkozások adókedvezménye

Az üzleti év (adóév) végén kis- és középvállalkozásnak minősülő társaság bármilyen (új és használt, a tevékenységet közvetlenül és közvetve szolgáló) tárgyi eszköz beszerzéséhez, előállításához pénzügyi intézménytől felvett hitel (pénzügyi lízing) kamata alapján, a **fizetett** kamat 40 százalékának megfelelő, de legfeljebb

- 2004. előtt kötött hitelszerződés (pénzügyi lízingszerződés) esetén adóévenként 5 millió forint,
- 2004-től kötött hitelszerződés (pénzügyi lízingszerződés) esetén adóévenként 6 millió forint

adókedvezményt vehet igénybe. Az adóévben igénybevett adókedvezmény nem lehet több az adó 70 százalékánál.

Ez az adókedvezmény igénybevehető a KKK munkákhoz biztosított tárgyi eszközökre is.

Ez a kedvezmény is csekély összegű (*de minimis*) támogatásnak minősül (7.1.1.4. pont) az állami támogatások alkalmazása szempontjából.

7.2.2.1. Az adókedvezmény alapja

Az adókedvezmény a **pénzügyi intézménnyel kötött hitel- (pénzügyi lízing) szerződés alapján fizetett kamat** alapján vehető igénybe. Pénzügyi intézménynek minősül a hitelintézet [bank, szakosított hitelintézet vagy szövetkezeti hitelintézet (takarékszövetkezet-, illetve hitelszövetkezet-) és a pénzügyi vállalkozás.

Az adókedvezmény először abban az adóévben érvényesíthető, amelyben a hitelszerződés (pénzügyi lízing) alapján az adózó kamatot fizet, és utoljára abban az adóévben vehető igénybe, amelyben

- a hitelt az eredeti szerződés szerint vissza kell fizetni, vagy
- amelynek utolsó napján a tárgyi eszköz az adózó nyilvántartásában még szerepel.

Az adókedvezmény érvényesítésének utolsó éve az a korábbi adóév, amelyben a két körülmény valamelyike bekövetkezik. Ha például egy 2004-ben kötött hitelszerződés szerint a hitelt 2008. június 30-áig kell visszafizetni, és a hitelből beszerzett eszköz 2010. december 31-én szerepel az adózó eszközei között, akkor az adókedvezmény utoljára a 2008. december 31-ével befejeződő adóévben vehető igénybe. Ha azonban a hitelből beszerzett tárgyi eszköz 2007-ben kikerül az adózó nyilvántartásából, akkor az adókedvezmény utoljára 2007-ben vehető igénybe, akkor is, ha a hitelt még ezt követően is törleszti az adózó.

2004-től megkötött hitelszerződés (pénzügyi lízingszerződés) esetén az adókedvezmény a tárgyi eszköz beszerzéséhez, előállításához igénybe vett, és

kizárólag e célra **felhasznált hitel visszafizetésére igazoltan felvett más hitel** kamata után is érvényesíthető.

7.2.2.2. Az adókedvezmény visszafizetése

Az adózónak **az igénybe vett adókedvezményt késedelmi pótlékkal növelten vissza kell fizetnie**, ha

- a hitelszerződés megkötésének évét követő négy éven belül a beruházást nem helyezi üzembe, kivéve, ha az üzembe helyezés elháríthatatlan külső ok miatti megrongálódás következtében maradt el,
- a tárgyi eszközt az üzembe helyezésének adóévében vagy az azt követő három évben elidegeníti (természetbeni juttatásként átadja, értékesíti, apportálja, térítés nélkül átadja, valamint pénzügyi lízing keretében, részletfizetéssel, halasztott fizetéssel átvett eszközt a szerződés szerinti feltételek teljesülésének meghiúsulása miatt visszaadja).

A késedelmi pótlékot annak az adóévnek az adóbevallására előírt határidőtől kell számítani, amelyben az adózó az adókedvezményt érvényesítette, és az adókedvezmény visszafizetésének napjáig kell felszámítani.

[társasági adótörvény 4. §-ának 24. pontja; 22/A. §; az adókról, járulékokról és egyéb költségvetési befizetésekről szóló 2003. évi XCI. törvény 209. §-ának (9) bekezdése]

7.3. Az innovációs járulék beszámítása

A Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról szóló 2003. évi XC. törvény előírása szerint a társaságoknak innovációs járulékot kell fizetni, amely a nemzeti kutatási tevékenység támogatásának egyik forrásául szolgál.

A fizetendő járulék összege azonban csökkenthető a társaság saját tevékenységi körében végzett kutatás–fejlesztési tevékenység közvetlen költségével, valamint a költségvetési gazdálkodási rendszerben működő és a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében meghatározott szervezetektől megrendelt kutatási-fejlesztési tevékenység költségével. A levonható költségeket mind a saját szervezetben végzett, mind a vásárolt kutatás-fejlesztés esetében csökkenteni kell a levonásnál figyelembe vett költségek fedezetéül szolgáló, az államháztartás valamely alrendszeréből nyújtott támogatással.

A fizetendő járulékból levonható a KKK keretében végzett K+F tevékenység esetén is

- a 3. pont szerint a témaszámra (munkaszámra) utalványozott közvetlen kutatási, kísérleti fejlesztési költségek: a 3.1. pont szerinti közvetlen bér és annak járulékai, a 3.2. pont szerint átadott eszközök közvetlen költségei; (a 7.1.1.1.2. pont szerint az adózás előtti eredményt csökkentő közvetlen költségek)
- a KKK-tól megrendelt (a 7.1.1.1.4. pont alatti feltételek szerint a KKK által teljesített, megrendelt) kutatás, kísérleti fejlesztés számlázott (áfa nélküli) értéke.

8. Összefoglalóan

Célszerűnek az látszik, ha a KKK és a társaságok közötti együttműködési megállapodásban külön választják azokat a kutatási, kísérleti fejlesztési témákat,

- amelyeket a KKK irányítása mellett, a KKK-hoz munkavégzés céljából kihelyezett munkaerővel, a társaság által átadott anyaggal, eszközzel a társaság által kért, megrendelt, számára hasznosítható kutatást, kísérleti

fejlesztést valósítanak meg, amelyek közvetlen költségei közvetlenül a társaságok könyvviteli nyilvántartásában kerülnek elszámolásra, és ezen keresztül csökkenthetik a társaságok adózás előtti eredményét, a fizetendő innovációs járulékot,

- amelyeket a KKK más társaságok megrendelése alapján végez, de amelynek elvégzéséhez igénybe veszi a KKK-hoz munkavégzés céljából kihelyezett munkavállalókat, a kihelyező társaság által átadott vásárolt anyagot, saját termelésű készleteket, a megrendelés teljesítéséhez szükséges tárgyi eszközöket, amelyek közvetlenül a kihelyező társaság könyvviteli elszámolásaiban kerülnek rögzítésre, de amelyek ellenértékét a kihelyező társaságnak a KKK felé számláznia kell, és így a kihelyező társaság – mint a megrendelésre végzett kutatás, kísérleti fejlesztés közvetlen költségeivel – csökkentheti az adózás előtti eredményét, a fizetendő innovációs járulékot,
- amelyeket a KKK a társaság közvetlen megrendelésére végez el, amelyek közvetlen költségei ugyan elsődlegesen a KKK könyveiben kerül elszámolásra, de a kutatás, a kísérleti fejlesztés befejezésekor, részbeni teljesítésekor azt a KKK továbbszámlázza a megrendelő társaságnak (a társaságnál ez is csökkenti az adózás előtti eredményt is, a fizetendő innovációs járulékot is). (Természetesen, a KKK nem számlázhatja azt a tevékenységet, amelyet a társaságok által munkavégzés céljából kihelyezett munkaerő végzett el!)

A fentiektől eltérő módon történő pénzeszköz-, illetve egyéb eszközátadás, továbbá szolgáltatásnyújtás értéke a társaságoknál növeli az adózás előtti eredményt (mert az együttműködési megállapodás alapján nem minősíthető adománynak!), azzal sem az adózás előtti eredmény, sem a fizetendő innovációs járulék nem csökkenthető.

Az áfa–elszámolásra az általános előírások vonatkoznak. Térítés nélküli eszközátadásnál, szolgáltatásnyújtásnál az átadónak az áfát fel kell számíttania, az átvevő KKK pedig csak akkor vonhatja le – a nem támogatott hányadban – ha az adóköteles tevékenységhez használja fel, veszi azokat igénybe. (Ha az átvevő KKK nem téríti meg a társaságoknak az áfát, akkor azt is – mint elengedett követelést – a rendkívüli ráfordítások között kell elszámolni, növelve annak összegével az adózás előtti eredményt!)

Ha az EU–támogatást a KKK veszi (veheti) igénybe, akkor célszerű, ha a társaságok a kutatás, a kísérleti fejlesztés megrendelői úgy, hogy – az együttműködési megállapodás alapján – a KKK csak az általa elvégzett kutatási, kísérleti fejlesztési témáknak a támogatással nem fedezett értékét számlázza a megrendelő társaságok felé.

Budapest, 2004. november 14.

Pölöskei Pálné dr.

Dr. Nagy Gábor

dr.Jávorka Edit